

Eiropas Savienības Dabaszinātņu olimpiādes (EUSO) nolikums

Kopējā informācija par olimpiādi

Eiropas Savienības Dabaszinātņu olimpiāde (EUSO) ir integrēta, daudznozaru uz praktiskajiem darbiem balstīta olimpiāde. EUSO uzdevumi ir problēmorientēti, komandas darbā balstīti, kas ļauj dalībniekiem attīstīt gan komandas prasmes, gan izaicināt sevi dabaszinātņu disciplīnās.

Olimpiādē var piedalīties jaunieši līdz 17 gadu vecumam ar nosacījumu, ka viņiem nav 17 gadi iepriekšējā gada 31. decembrī.

Olimpiāde katru gadu norisinās citā Eiropas Savienības valstī, no katras dalībvalsts piedalās divas komandas ar trīs dalībniekiem komandā. Komandas dalībnieku atlase norisinās divās kārtās.

1. kārtā norisinās tiešsaistē skolas.lv.lv vidē, tajā tiek atlasīti dalībnieki otrai atlases kārtai (50 skolēni).

2. kārtā norisinās klātienē LU Dabaszinātņu akadēmiskajā centrā, kurā katrs dalībnieks pilda visu trīs nozaru (ķīmija, bioloģija, fizika) uzdevumus, pēc šīs atlases kārtas tiek atlasīti 12 skolēni.

Pēc otrās kārtas norisinās sagatavošanas kursi, kuros tiek attīstītas komandas prasmes un nokomplektētas gala komandas, kas piedalās starptautiskajā olimpiādē.

1. atlases kārtas nosacījumi un norise:

1. atlases uzdevumus veido LU Dabaszinātņu akadēmiskā centra pedagogu un augstskolu mācībspēki; Atlase sastāv no vairākizvēļu jautājumiem par bioloģijas, ķīmijas un fizikas pielietojumu ikdienā, praktiskajām prasmēm, kas nepieciešamas, lai veiktu laboratorijas darbus šajās zinātņu nozarēs;

2. atlases 1. kārtu pilsētās, novados vai novadu apvienībās organizē novada, pilsētas vai novadu apvienības rīcības komisija;

3. novada olimpiādes atlases rīcības komisijas sastāvā iekļauj novada vai republikas pilsētas pašvaldības, tās izglītības pārvaldes vai novadu apvienības pārstāvi (turpmāk – novada atbildīgā persona), informāciju tehnoloģiju speciālistu, bioloģijas un/vai ķīmijas un/vai fizikas metodiskās apvienības vadītāju un bioloģijas, ķīmijas, fizikas pedagogus;

4. novada olimpiādes atlases rīcības komisija norīko:

4.1. atbildīgos par datortelpu sagatavošanu atlasei;

4.2. atlases vadītāju, kurš nodrošina olimpiādes atlases organizāciju tās norises telpā;

5. izglītības iestādes bioloģijas, ķīmijas, fizikas pedagogs vai atbildīgais darbinieks (turpmāk - izglītības iestādes atbildīgā persona) piesakās novada atbildīgajai personai;

6. novada atbildīgā persona:

6.1. nosūta savu kontaktinformāciju uz elektroniskā pasta adresi sintija.birule@832.visc.gov.lv un ar centra starpniecību saņem piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;

6.2. ar LU ITD starpniecību izglītības iestāžu atbildīgajām personām piešķir piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;

7. izglītības iestādes atbildīgā persona:

7.1. līdz 2019. gada 2. janvārim nosūta savu kontaktinformāciju uz elektroniskā pasta adresi savai novada atbildīgajai personai, un ar atbildīgā starpniecību saņem piekļuvi olimpiādes tīmekļa vietnei;

7.2. sākot ar 2019. gada 2. janvāri, reģistrē novada olimpiādes dalībniekus un citus interesentus (skolotājus un izglītojamus) olimpiādes tīmekļa vietnei, izmantojot tam paredzētu reģistrācijas saskarni;

7.3. dalībnieku pieteikšana olimpiādei notiek līdz 2019. gada 21. janvārim;

7.4. dalībnieku reģistrēšana olimpiādei notiek līdz 2019. gada 28. janvārim;

7.5. pirms olimpiādes atlasas izglītojamam ir jāizpilda viņam izsniegtās instrukcijas no novada atbildīgās personas, un jāpārlicinās, ka viņš ir olimpiādes dalībnieku sarakstā. Olimpiādes atlasas dalībnieku saraksts publicēts publiski pieejamā tīmekļa lapā <http://skolas.lu.lv>;

8. olimpiādes atlasas 1. kārtā notiek pārraudzītā tiešsaistes režīmā **2019. gada 4. februārī plkst.10:00**, izmantojot olimpiādes tīmekļa vietni. Piedalīties var 9. un 10. klašu izglītojamie, kuriem 2018. gada 31. decembrī vēl nav 17 gadu;

9. olimpiādes atlasas ilgums 90 minūtes;

10. olimpiādes norise:

10.1. vienu stundu pirms olimpiādes atlasas vadītājs pārlicinās par olimpiādes norises telpas kārtību, par interneta pieslēgumu, par datortehniku;

10.2. olimpiādes atlasas vadītājs ne agrāk kā 15 minūtes pirms olimpiādes atlasas sākuma pēc izglītojamo saraksta, kuru ir iedevusi novada atbildīgā persona, ielaiž izglītojamos datortelpās, kurās katram izglītojamajam ir dators un papīra lapa melnrakstam;

10.3. izglītojamie telpā sēž pie datora pa vienam;

10.4. ne vēlāk kā plkst. 9:15 olimpiādes norises dienā tiks ievietota olimpiādes atlasas uzsākšanas parole olimpiādes tīmekļa vietnē: <http://skolas.lu.lv/>, kurai piekļuve būs tikai novadu atbildīgajām personām;

10.5. ne vēlāk kā 30 minūtes pirms olimpiādes novadu atbildīgais paziņo olimpiādes atlasas uzsākšanas paroli olimpiādes vadītājam;

10.6. olimpiādes vadītājs nodrošina, lai skolēnam olimpiādes atlasas 1. kārtas laikā interneta pārlūkprogrammā būtu atvērti tikai olimpiādes uzdevumi un netiktu lietotas citas datorprogrammas;

10.7. olimpiādes atlasas vadītājs uzsākšanas paroli pats ievada katram izglītojamam pārlūkprogrammā;

10.8. olimpiādes atlasas dalībnieks drīkst izmantot savus personālos datorus, ja tiek ievērotas šīs instrukcijas 10.6. apakšpunkts – to kontrolē olimpiādes vadītājs;

10.9. pēc olimpiāžu atlasas vadītāju atsūtītajiem izglītojamo sarakstiem novada atbildīgā persona apkopo informāciju par visiem izglītojamiem, kas ir piedalījušies olimpiādes atlasē attiecīgajā novadā, pilsētā, un iesniedz olimpiādes organizatoriem pēc pieprasījuma;

10.10. izglītojamam olimpiādes atlasas laikā atļauts izmantot kabatas skaitļotājus, kuri nav aprīkoti ar bezvadu komunikācijas un simbolisku aprēķinu funkcijām;

10.11. izglītojamais olimpiādes atlasas laikā melnrakstam izmanto olimpiādes vadītāja sagatavotās papīra lapas, uz kurām izglītojamais uzraksta savu vārdu, uzvārdu, skolu, klasi, kā arī, ja nepieciešams, terminu tulkojumi. Melnraksta lapas pēc olimpiādes glabājas pie novada atbildīgās personas;

10.12. olimpiādes atlasas uzdevumu izpildes laiku, atbilstoši olimpiādes nolikumam, kontrolē e-vides sistēma. Katrs izglītojamais olimpiādes uzdevumus drīkst pildīt 90 minūtes. **Visām atbildēm ir jābūt pilnībā ierakstītām un elektroniski iesniegtām līdz plkst. 14:00** (laiks katram izglītojamajam tiek noteikts individuāli);

10.13. olimpiādes atlasē piedalās tikai tie izglītojamie, kas ir pieteikušies olimpiādei. Ja izglītojamais neierodas, tad cits izglītojamais nevar ierasties viņa vietā uz olimpiādes atlasī;

10.14. visām komunikācijas iekārtām, ieskaitot mobilos telefonus, olimpiādes atlasas laikā ir jābūt izslēgtām.

10.15. Nopietnu tehnisku problēmu, piemēram, ilgstošu elektropadeves vai interneta pieslēguma traucējumu gadījumā olimpiādes vadītājs par to ziņo novada atbildīgajam, kas,

izvērtējot situāciju, sazinās ar olimpiādes organizētājiem pa tālr.: 67034995 un piemeklē operatīvu problēmas risinājumu. Lai nebūtu situācija, kad ir ļoti grūti sazvanīt, uz šo numuru zvana tikai novada atbildīgā persona nevis olimpiāžu vadītāji no skolām!

10.16. dalībnieku uzrādītos rezultātus analizē olimpiādes rīcības komisija, kas nosaka olimpiādes 2. atlasē kārtas dalībnieku kopskaitu un informē novada, pilsētas vai novadu apvienības izglītības pārvaldes par to, kuri izglītojami uzaicināti piedalīties 2. atlasē kārtā. Uzaicināto izglītojamo saraksts tiek publicēts olimpiādes tīmekļa vietnē www.skolas.lu.lv piecu darba dienu laikā pēc atlasē pirmās kārtas norises;

10.17. katrs novada, pilsētas vai novadu apvienības olimpiādes atbildīgais no centra saņem tikai sava novada vai pilsētas 1. atlasē kārtas olimpiādes dalībnieku rezultātus.

11. 15. janvārī pēc rezultātu apkopšanas olimpiādes tiešsaistes vietnē www.skolas.lu.lv tiek izziņoti rezultāti. 50 labāko rezultātu ieguvēji tiek uzaicināti uz nākamo kārtu LU Dabaszinātņu akadēmiskajā centrā, 16. februārī. Ja vairākiem izglītojamiem ir vienāds punktu skaits, uzaicināto skaits var mainīties.

2. atlasē kārtas nosacījumi un norise:

Otrās kārtas dalībnieki klātienē 2019. gada 16. februārī pilda praktiskos darbus katrā dabaszinātņu nozarē, kas mērķēti, lai novērtētu dalībnieku praktiskās iemaņas, spējas iegūt un apstrādāt rezultātus, orientēties darba aprakstā, veikt zinātnietilpīgus praktiskos darbus. Pēc atlasē tiek izvēlēti četri dalībnieki no katras zinātņu nozares, vērā tiek ņemti arī izglītojamo rezultāti pārējās zinātnēs un iespēja piedalīties sagatavošanasursos.

Sagatavošanas kursi

Sagatavošanas kursi norisinās laika posmā no februāra līdz aprīlim, kurā 5 dienu laikā jaunieši apgūst papildus prasmes, kas nepieciešamas dalībai starptautiskajā olimpiādē, sagatavojas olimpiādes praktisko darbu formātam (integrēti, komandas sadarbības vērsti 3- 4 stundas gari praktiskie uzdevumi), kā arī tiek noformēta visefektīvākā komandas dalībnieku kombinācija. Pēc sagatavošanas kursiem tiek paziņots gala divu Latvijas komandu sastāvs.

Starptautiskā olimpiāde

EUSO2019 norisināsies Almadā, Portugālē, 04.05 - 11.05.2019. Tās laikā jauniešiem būs jāveic divi zinātnietilpīgi laboratorijas darbi. Olimpiādes laikā ir arī plaša sociālā un kulturālā programma, kas vērsta uz zinātnes un starptauriskās sadarbības popularizēšanu un veicināšanu. Papildus informāciju var atrast olimpiādes mājaslapā <http://euso.eu/>

Agnese Kokina
agnese.kokina@lu.lv